

Glansfullt spelmansjubileum med nationell prägel i Örebro

Det 30-årsjubilerande förbundets ordförande Bertil Rydberg, längst t. v. i glatt samspråk med fru Ann-Mari Forsgren, sörmundsspelmännens ordf. Gustaf Wetter, fru Eva Rydberg, Ragnar Forsgren och professor Yngve Laurell, Stockholm, ytterst t. h.

I närvaro av 150-talet medlemmar och gäster firade Örebro läns folkmusikförbund på söndagen under festliga former sitt 30-årsjubileum på restaurang City i Örebro. Dit kom inbjudna från Stockholm, liksom från Öster- och Västergötland och Västmanland. Den mest frejdade och bekante gästen var väl professor Yngve Laurell, en folkmusikens vän, som efter 36 år i Orienten ändå är så ursprungligt västgötsk i både tal och klädedräkt. Det skimrade f. ö. av vackra bygdedräkter från skilda landsändar.

Festen började med att bergslags- och närkesspelmännen under ordf. Bertil Rydbergs ledning spelade Närkes gamla sirliga brudmarsch och Kumlins sprudlande polska. Fru Eva Rydberg läste skalden Arvid Mörnes dikt Bondfiolen, varpå ordf. Rydberg hälsade välkommen alla de gäster, som länsspelmännen var så glada att se på sin 30-årsfest, däribland landsantikvarien Bertil Waldén, centralbibliotekarien Henning Wieslander, rektor Karl Gösta Höglund från Kävesta folkhögskola, konsulent Ake Törnkvist och musikkonsulent Sandqvist, Örebro, Mona Larsson, sagoförtäljerskan, Lisa Fagerström, folkvisesångerskan, o. Gustaf Wetter, ordförande i Södermanlands spelmansförbund. Han hälsade också Stockholms spelmansgilles representanter, Ivar Cöranesson och Sivert Hellberg, Bengt Carlsson och Sven Hardahl från Östergötland, västgötarna och västmanlänningarna och — sist men inte minst — professor Yngve Laurell, gränad under många års forskarmödor i Orienten men likväl spänstig och hurtig i sin klädsamma västgötadräkt. Och så Einar Olsson, Lillkyrka, hedersordföranden, som under många år utfört ett unikt folkmusikarbete i det jubilerande förbundets ledning.

Stockholms spelmansgilles gratulationer framfördes, som sig bör, med ett par gamla vackra låtar: Brudmarsch från Dala-Husby och

Nylandspojarkarnas polska. Mona Larsson berättade på närkesmål två sagor av Münzing: Gubben och gumman, som gjorde arbetsbyte, och så sagan Olsmässekroken.

DEN MUSIK SOM SPELATS AV ARBETETS MÄN ...

Ordf. Rydberg berörde i ett orienterande anförande, vad Folkmusikförbundet närmast ägnar sig åt — att det söker bevara och återlevandegöra den musik som spelats ute i hemmen, som spelats av det tunga arbetets män som ett uttryck för deras musikaliska känslövländ. Det var i många fall bergsmän, skogsmän och jordbrukare, som komponerade låtar på fiol, och det är de melodierna förbundet gärna vill bevara åt samtid och eftervärld. Han berörde även häradshövding Nils Anderssons och hans efterträdare, amanuensen vid Musikhistoriska museet Olof Anderssons jättearbete att samla in svenska låtar — över 10.000 sådana samlades upp. Utan dessa mäns insats hade vi varit utan en stor del av de vackra och värdefulla melodier vi nu kan glädjas åt. Folkmusikförbundets ansträngningar att intressera ungdomen för att lära sig spela något folkligt instrument och dess framställningar till skolor och läroanstalter om att i undervisningen ge större utrymme åt den folkliga musiken, erinrade ordf. också om.

Det är den enskilde spelmannens enkla låt vi vill föra fram — inte bara Gärdebylåten, som serveras av stora spelmanslag, betonade talaren.

Sedan Evert Sahlberg läst 30-årsberättelsen, som präglades av ljus optimism inför den framtida utvecklingen på folkmusikens område, berättade Einar Olsson om Folkmusikförbundets första genombrottsår och erinrade även om att i förbundets arkiv nu finns insamlade omkr. 4.800 melodier från våra bygder. Han liksom ordf. Rydberg underströk också den stora betydelse det är för Folkmusikförbundet att ha Örebro läns landsting som främjare och stödare med anslag, som gör det möjligt att driva verksamheten i dess nuvarande omfattning.

BÅNGBRO-HARTMAN MED I LEKEN

De egentliga jubileumshögtidligheterna gavs en synnerligen vacker avslutning med sång till eget ackompanjemang av fru Lisa Fagerström, som sjöng Jeremias i Tröstlösa En sommarvån och två Fridas visor av Birger Sjöberg. En spelmansgäst från Västergötland spelade på klarinetten mjukt och stilfullt en pompös brudmarsch, och efter detta inbjöd ordföranden till de festligt dukade borden, varpå den minnesvärda jubileumsdagen avslöts med att de

deltagande spelmännen från skilda bygder spelade sina låtar, sig själva och alla jubileumsfestens övriga deltagare till glädje. Gamla kämpareslike riksspelmannen Hartman från Bångbro deltog med liv och lust, och både ung och gammal fröjdades åt att spelmannens musiken i länet tycks gå mot den renässans man länge hoppats och väntat på.

Salbo.